

Qui sóc jo per jutjar?

Papa Francesc

Reproduïm tres textos del Papa Francesc sobre el tema de la culpa i el perdó: una homília i una catequesi fetes a Roma i l'homília de la missa del Papa a Seül, que va cloure la seva visita a Corea i que dóna la dimensió política del perdó «en el context de l'experiència històrica del poble coreà, una experiència de divisió i conflicte que dura més de seixanta anys».

No jutgeu i no sereu jutjats

Homília del Papa Francesc a la casa de Santa Marta. *Dilluns 17 de març de 2014.*

«Sigueu misericordiosos com el vostre Pare és misericordiós»: el Papa comenta l'exhortació de Jesús, afirmant de seguida que «no és fàcil comprendre aquesta actitud de la misericòrdia» perquè estem acostumats a jutjar; «no som persones que deixen una mica d'espai per a la comprensió i també per a la misericòrdia». «Per ser misericordiosos —observa— són necessàries dues actituds». «La primera és el coneixement de si mateix»: saber que «hem fet tantes coses que no són bones: som pecadors». I davant el penediment, «la justícia de Déu es transforma en misericòrdia i perdó». Però és necessari avergonyir-se dels propis pecats.

«És cert, ningú de nosaltres no ha matat ningú, però tantes petites coses, tants pecats quotidians, de cada dia... I quan hom pensa: “però què, però quin cor petit: he fet això contra el Senyor!” I avergonyir-se! Avergonyir-se davant de Déu i aquest avergonyiment és una gràcia: és la gràcia de ser pecadors. “Jo sóc pecador i m’avergonyixo davant Teu i et demano perdó”. És senzill, però és tan difícil de dir: “Jo he pecat!”».

Sovint —observa el Papa Francesc— justifiquem el nostre pecat donant la culpa als altres, com varen fer Adam i Eva. «Potser —ha continuat— l’altre m’ha ajudat, m’ha aplanat el camí per fer-ho, però ho he fet jo! Si nosaltres fem això, quantes coses bones succeiran, perquè serem humils!». I «amb aquesta actitud de penediment som més capaços de ser misericordiosos perquè sentim sobre nostre la misericòrdia de Déu», com diem en el Pare Nostre: «Perdona, com nosaltres perdonem». Així, «si jo no perdono, estic una mica en fora de joc!».

L’altra actitud per ser misericordiosos —ha dit després el Papa— «és engrandir el cor», perquè «un cor petit» és «egoista i incapaç de tenir misericòrdia».

«Eixamplar el cor! “Però jo sóc pecador”. “Però mira què ha fet aquest, aquell... Jo no he fet tantes coses! Qui sóc jo per jutjar-lo?”. Aquesta frase: “Qui sóc jo per jutjar aquest? Qui sóc jo per xerrar d’aquell? Qui sóc jo per...? Qui sóc jo que he fet les mateixes coses o pitjors?”. El cor engrandit! El Senyor ho diu: “No jutgeu i no sereu jutjats! No condemneu i no sereu condemnats! Perdoneu i sereu perdonats! Doneu i se us donarà! “Aquesta generositat del cor! I què us serà donat? Una bona mida, atapeïda, curulla i desbordant se us abocarà a la falda. És la imatge de les persones que anaven a collir el gra amb el davantal i l’estiraven perquè hi cabés més, més gra. Si tu tens el cor ample, gran, tu pots rebre més».

El cor gran —ha dit el Papa Francesc— «no condemna, sinó que perdona, oblida», perquè «Déu ha oblidat els meus pecats, Déu ha perdonat els meus pecats». «Obriu els cors! Que n’és de bonic —exclama el Papa—; sigueu misericordiosos».

«L’home i la dona misericordiosos tenen un cor ample, ample:

El cor engrandit! El Senyor ho diu: «No jutgeu i no sereu jutjats! No condemneu i no sereu condemnats! Perdoneu i sereu perdonats! Doneu i se us donarà!»

sempre excusen els altres i pensen en els propis pecats. “Però has vist què ha fet aquest?” “Però jo ja en tinc prou amb el que he fet jo i no em fico en els altres!” Aquest és el camí de la misericòrdia que hem de demanar. Però si tots nosaltres, si tots els pobles, les persones, les famílies, els barris tinguéssim aquesta actitud, quina pau que hi hauria en el món, quina pau hi hauria als nostres cors! Perquè la misericòrdia ens porta a la pau. Recordeu-ho sempre: “Qui sóc jo per jutjar?” Avergonyeix-te i aixampla el cor. Que el Senyor ens doni aquesta gràcia».

Restituir la dignitat de fill i celebrar-ho

Catequesi del papa Francesc en l'audiència general a la plaça de Sant Pere del Vaticà, 29 de maig de 2013.

«Estimats germans i germanes, bon dia!

Dimecres passat vaig subratllar el lligam profund entre l'Esperit Sant i l'Església. Avui voldria començar algunes catequesis sobre el misteri de l'Església, misteri que tots nosaltres vivim i del qual formem part. Ho voldria fer amb expressions ben presents en els textos del Concili Ecumènic Vaticà II.

Avui, la primera: l'Església com a família de Déu.

En aquests mesos m'he referit més d'un cop a la paràbola del fill pròdig o, més ben dit, del pare misericordiós (cf. Lc 15, 11-32). El fill més jove deixa la casa del pare, ho dilapida tot i decideix tornar perquè s'adona que s'ha equivocat, però ja no se sent digne de ser fill i pensa que pot tornar a ser acollit com a servent. El pare, en canvi, corre cap a ell, l'abraça, li restitueix la dignitat de fill i ho celebra.

Aquesta paràbola, com altres en l'Evangelí, indica ben bé el projecte de Déu per a la humanitat.

Quin és aquest projecte de Déu? És fer de tots nosaltres una única família de fills seus, on cadascú el senti proper i se senti estimat per Ell, com en la paràbola evangèlica, on cadascú senti el caliu de ser família de Déu. En aquest gran projecte, l'Església troba la seva arrel, que no és una organització nascuda per l'acord d'algunes persones, sinó —com ens ha recordat moltes vegades el papa Benet XVI— que és una obra de Déu, neix precisament d'aquest projecte d'amor que es realitza progressivament en la història.

L'Església neix del desig de Déu de fer una crida a tots els homes a la comunió amb Ell, a la seva amistat; és més, a participar com a fills seus de la seva mateixa vida divina. La mateixa paraula 'Església', del grec *ekklesia*, significa 'convocació': Déu ens convoca, ens empeny a sortir de l'individualisme, de la tendència a tancar-nos en nosaltres mateixos i ens crida a formar part de la seva família. I aquesta crida té el seu origen en la creació mateixa. Déu ens ha creat perquè visquem en una relació de profunda amistat amb Ell, i fins i tot quan el pecat ha trencat aquesta relació amb Ell, amb els altres i amb el creat, Déu no ens ha abandonat. Tota la història de la salvació és la història de Déu que busca l'home, li ofereix el seu amor, l'acull. Va cridar Abraham perquè fos pare d'una multitud, va escollir el poble d'Israel per establir una aliança que abracci tothom, i va enviar, en la plenitud dels temps, el seu Fill perquè el seu projecte d'amor i de salvació es realitzi en una aliança nova i eterna amb la humanitat sencera.

Quan llegim els Evangelis, veiem que Jesús reuneix al seu voltant una petita comunitat que acull la seva paraula, que el segueix, que comparteix el seu camí, que es converteix en la seva família, i amb aquesta comunitat Ell prepara i construeix la seva Església.

D'on neix, aleshores, l'Església? Neix del gest suprem d'amor de la Creu, del costat obert de Jesús d'on surten sang i aigua, símbols dels Sagraments de l'Eucaristia i del Baptisme. En la família de Déu, en l'Església, la saba vital és l'amor de Déu que es concreta estimant-lo a Ell i els altres, tothom, sense distincions i mesura. L'Església és la família on s'estima i som estimats.

El pare, en canvi, corre cap a ell, l'abraça, li restitueix la dignitat de fill i ho celebra. Aquesta paràbola, com altres en l'Evangeli, indica ben bé el projecte de Déu per a la humanitat.

Quan es manifesta l'Església? Ho vam celebrar fa dos diumenges; es manifesta quan el do de l'Esperit Sant omple el cor dels Apòstols i els empeny a sortir i a començar el camí per anunciar l'Evangeli, per difondre l'amor de Déu.

Avui encara hi ha qui diu: "Crist sí, l'Església no". Com els qui diuen: "Jo crec en Déu, en els capellans no". Però és justament l'Església que ens porta Crist i que ens porta a Déu!

L'Església és la gran família dels fills de Déu. És clar que té també aspectes humans; en els qui la componen, pastors i fidels, hi ha defectes, imperfeccions, pecats, també el Papa en té i en té molts, però la cosa bonica és quan nosaltres ens adonem que som pecadors, i trobem la misericòrdia de Déu, que sempre perdona. No us en oblideu: Déu sempre perdona i ens rep en el seu amor de perdó i de misericòrdia. Hi ha qui diu que el pecat és una ofensa a Déu, però també és una oportunitat d'humiliació per adonar-se que hi ha una altra cosa encara més bonica: la misericòrdia de Déu. Pensem-hi, en això.

Avui, doncs, preguntem-nos: com estimo jo l'Església? Prego per ella? Em sento part de la família de l'Església? Que faig jo perquè sigui una comunitat on cadascú se senti acollit i comprès, senti la misericòrdia i l'amor de Déu que renova la vida? La fe és un do i un acte que ens toca personalment, però Déu ens crida a viure junts la nostra fe, com a família, com a Església.

Demanem al Senyor, de manera molt especial en aquest any de la fe, que les nostres comunitats, que tota l'Església, siguin sempre famílies més veritables que viuen i porten el caliu de Déu».

Ecoltem aquesta promesa en el context de l'experiència històrica del poble coreà

Homilia del Papa Francesc a la missa per la pau i la reconciliació feta a la catedral de Myong-dong, Seül, el 18 d'agost del 2014.

«Estimats germans i germanes,

La meua estada a Corea arriba a la fi, i no puc deixar de donar les gràcies a Déu per les benediccions abundants que ha concedit a aquest estimat país i, de manera ben especial, a l'Església a Corea. Entre aquestes benediccions hi compto també l'experiència viscuda amb vostès aquests darrers dies, en la qual han participat tants joves peregrins provinents de tot Àsia. El seu amor a Jesús i el seu entusiasme per la propagació del Regne són un model per a tothom.

La meua visita culmina amb aquesta celebració de la Missa, en la qual implorem a Déu la gràcia de la pau i de la reconciliació. Aquesta oració té una ressonància especial a la península coreana. La missa d'avui és sobretot i principalment una oració per la reconciliació d'aquesta família coreana. A l'Evangelí, Jesús ens parla de la força de la nostra oració quan dos o tres ens reunim en nom seu per demanar alguna cosa (cf. Mt 18,19-20). Doncs encara més si és tot un poble el que eleva la seva súplica sincera al cel!

La primera lectura presenta la promesa divina de restaurar la unitat i la prosperitat del seu poble, dispers per la desgràcia i la divisió. Per a nosaltres, igual que per al poble d'Israel, aquesta promesa ens omple d'esperança: apunta a un futur que Déu ja ens està preparant. Per altra banda, aquesta promesa va unida inseparablement a un manament: el de retornar a Déu i obeir de tot cor la seva llei (cf. Dt 30,2-3). El do diví de la reconciliació, de la unitat i de la pau està íntimament relacionat amb la gràcia de la conversió, una transformació del cor que pot canviar el curs de la nostra vida i de la nostra història, com a persones i com a poble.

Naturalment, en la missa d'avui escoltem aquesta promesa en el context de l'experiència històrica del poble coreà, una experiència de divisió i conflicte que dura més de seixanta anys. Però la invitació ur-

La creu de Crist revela el poder de Déu que supera tota divisió, cura qualsevol ferida i restableix els llaços originaris de l'amor fratern.

gent de Déu a la conversió també demana als seguidors de Crist a Corea que revisin com és la seva contribució a la construcció d'una societat justa i humana; els demana, a tots vostès, que es preguntin fins a quin punt donen testimoniatge, individualment i comunitàriament, d'un compromís evangèlic a favor dels més desfavorits, dels marginats, d'aquells a qui els manca una feina o no participen de la prosperitat de la majoria; els demana, a tots vostès, com a cristians i com a coreans, que rebutgin amb fermesa una mentalitat fundada en la sospita, en la confrontació i en la rivalitat, i que promoguim, en canvi, una cultura modelada pels ensenyaments de l'Evangeli i els valors tradicionals més nobles del poble coreà.

A l'Evangeli d'avui, Pere pregunta al Senyor: “Senyor, quantes vegades hauré de perdonar al meu germà les ofenses que em faci? Set vegades?” I Jesús li respon: “No et dic set vegades, sinó setanta vegades set” (Mt 18,21-22). Aquestes paraules són centrals en el missatge de reconciliació i la pau de Jesús. Obedients al seu manament, cada dia demanem al nostre Pare del cel que ens perdoni els pecats “així com nosaltres perdonem els que ens ofenen”. Si no estiguéssim disposats a fer-ho, com podríem resar sincerament per la pau i la reconciliació?

Jesús ens demana que creguem que el perdó és la porta que condueix a la reconciliació. Dient-nos que perdonem els nostres germans sense cap reserva, ens demana una cosa totalment radical, però alhora ens dóna la gràcia per a fer-ho. El que des d'un punt de vista humà sembla impossible, irrealitzable i potser fins i tot inacceptable, Jesús ho fa possible i fructífer mitjançant la força infinita de la seva creu. La creu de Crist revela el poder de Déu que supera tota divisió, cura qualsevol ferida i restableix els llaços originaris de l'amor fratern.

Aquest és el missatge que els deixo com a conclusió de la meva

visita a Corea. Tinguin confiança en la força de la creu de Crist. Rebin-ne la gràcia reconciliadora en els seus cors i comparteixin-la amb els altres. Els demano que donin un testimoniatge convincent del missatge de reconciliació de Crist a les cases de tots vostès, a les comunitats i en tots els àmbits de la vida nacional. Espero que, amb esperit d'amistat i col·laboració amb altres cristians, amb els seguidors d'altres religions i amb tots els homes i dones de bona voluntat, es preocupin pel futur de la societat coreana i siguin llevat del Regne de Déu en aquesta terra. D'aquesta manera, les nostres oracions per la pau i la reconciliació arribaran a Déu des de cors més purs i, pel do de la seva gràcia, assoliran aquell bé preciós que tots desitgem.

Resem perquè sorgeixin noves oportunitats de diàleg, de trobada, perquè se superin les diferències, perquè, amb generositat constant, es presti assistència humanitària a tots els que passen necessitat, i perquè s'estengui cada vegada més la convicció que tots els coreans són germans i germanes, membres d'una única família, d'un sol poble. Parlen la mateixa llengua.

Abans de deixar Corea, voldria agrair a la Senyora Presidenta de la República, Park Geun-hye, a les autoritats civils i eclesiaístiques i a tots els que d'una manera o altra han contribuït a fer possible aquesta visita. I voldria expressar especialment el meu reconeixement als sacerdots coreans que treballen cada dia al servei de l'Evangeli i de l'edificació del Poble de Déu en la fe, la esperança i la caritat. Els demano, com a ambaixadors de Crist i ministres del seu amor de reconciliació (cf. 2Co 5,18-20), que segueixin creant lligams de respecte, confiança i col·laboració harmoniosa a les respectives parròquies, entre vostès i amb els bisbes. L'exemple d'amor incondicional al Senyor que mostren tots vostès, la fidelitat i la dedicació al ministeri, així com el compromís de caritat a favor de tots els que passen necessitat, contribueixen enormement a l'obra de la reconciliació i de la pau en aquest país.

Estimats germans i germanes, Déu ens crida a tornar a ell i a escoltar la seva veu, i ens promet establir sobre la terra una pau i una prosperitat fins i tot més grans que les que van conèixer els nostres avantpassats. Que els seguidors de Crist a Corea preparin l'albada

La cosa més bella és quan nosaltres ens adonem que som pecadors, i trobem la misericòrdia de Déu, que sempre perdona.

d'aquell nou dia en què aquesta terra del matí tranquil gaudirà de les més riques benediccions divines d'harmonia i de pau.

Amén.»

(Agraïm a CatalunyaReligió.cat la cessió de les traduccions de les catequesis del Papa, fetes per Josep M. Torrents i Marta Nin. Així com a Isidre Farré la traducció de l'homilia del Papa Francesc a Corea).